

Chủ tịch Hồ Chí Minh - Người kiến tạo phong trào thi đua yêu nước

TS. LÊ THỊ THẢO

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: lethaothcm@gmail.com

Nhận ngày 15 tháng 6 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 8 năm 2023.

Tóm tắt: Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ là người khởi xướng, phát động các phong trào thi đua yêu nước mà Người còn là tấm gương mẫu mực trong những phong trào thi đua. Lời kêu gọi Thi đua ái quốc nói riêng và tư tưởng Hồ Chí Minh về thi đua yêu nước nói chung không chỉ có ý nghĩa trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc mà còn là kim chỉ nam, là sức mạnh cho sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước hiện nay.

Từ khóa: tư tưởng Hồ Chí Minh, thi đua, yêu nước.

Abstract: President Ho Chi Minh was not only the initiator and promoter of patriotic emulation movements but also served as an exemplary model in these movements. His call for patriotic emulation particularly and his ideology about striving for the nation generally not only holds significance for the struggle for national liberation but also serves as a guideline and a source of strength for the current nation-building and development endeavors.

Keywords: Ho Chi Minh's thought, emulation, patriotism.

Ở mỗi chặng đường lịch sử của dân tộc, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi thi đua là cách tốt nhất để khơi dậy lòng yêu nước, ý chí tự lực, tự cường dân tộc. 75 năm ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra *Lời kêu gọi Thi đua ái quốc*, nhìn lại chặng đường đã đi qua, thi đua yêu nước thực sự đã trở thành phong trào sôi nổi, rộng khắp, lôi cuốn cả dân tộc, ở mọi lứa tuổi, ngành nghề, lĩnh vực tham gia. Lời kêu gọi thi đua yêu nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã động viên toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đoàn kết một lòng, vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, góp phần đưa sự nghiệp kháng chiến thắng lợi, kiến quốc đến thành công. Nhận thức đúng về thi đua, để thi đua không trở thành hình thức, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh cần xác định rõ các nội dung sau:

Thứ nhất, thi đua là nhu cầu tất yếu của sự phát triển, thi đua bắt đầu từ những việc hàng ngày.

Cùng với sự tồn tại và phát triển của xã hội loài người, việc thi đua giữa các cá nhân, tộc người, quốc gia là một *tất yếu* và là *động lực cho sự tiến bộ*. Khi nghiên cứu hoạt động của người lao động, các nhà kinh điển của chủ nghĩa Mác đã cho rằng, thi đua là một hiện tượng khách quan nảy sinh do sự tiếp xúc xã hội trong quá trình lao động sản xuất. Theo đó, các

ông khẳng định: “Sự tiếp xúc xã hội cũng sinh ra thi đua”⁽²⁾. Trong bài *Tổ chức thi đua như thế nào* Lênin cho rằng: “Chủ nghĩa xã hội lần đầu tiên đã tạo ra khả năng áp dụng thi đua một cách rộng rãi, với quy mô thật sự to lớn, tạo ra khả năng thu hút đa số nhân dân lao động vào vũ đài hoạt động khiến họ có thể tỏ rõ bản lĩnh, dốc hết năng lực của mình, phát hiện những tài năng mà nhân dân sẵn có”. Theo đó, thi đua là một *tất yếu* để phát huy tiềm năng to lớn của con người: “Chủ nghĩa xã hội không những không dập tắt thi đua, mà trái lại, lần đầu tiên, đã tạo ra khả năng áp dụng thi đua một cách thật sự rộng rãi, với một quy mô thực sự to lớn”. Nhiệm vụ của chúng ta khi chính phủ xã hội chủ nghĩa đang cầm quyền, là phải tổ chức thi đua. Trên tinh thần đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ tính tất yếu, bản chất, phạm vi của thi đua. Người khẳng định cơ sở để dẫn tới thi đua là *tất yếu* bắt nguồn từ “Công việc hàng ngày”, “Công việc hàng ngày chính là nền tảng thi đua”⁽³⁾. Như vậy, quá trình lao động sản xuất của con người là điều kiện để nảy sinh thi đua, có “công việc hàng ngày là có thi đua”. Chẳng hạn con người còn tiến hành lao động sản xuất để tăng năng suất lao động nhằm thỏa mãn nhu cầu của con người thì chừng đó còn thi đua, thi đua còn

tồn tại và phát huy tác dụng. Từ công việc hàng ngày mà nảy sinh thi đua, thi đua làm cho công việc hàng ngày của mỗi người tốt hơn, hiệu quả hơn. Như vậy, nền tảng của thi đua không phải là cái gì xa xôi mà bắt đầu từ những việc hàng ngày, là hoạt động sống của mỗi chúng ta.

Tính tất yếu của thi đua còn được quy định bởi *nhu cầu ngày càng cao của con người về của cải, vật chất* vì vậy, con người không chỉ thi đua để cải tiến công cụ lao động mà còn thi đua để tăng năng suất lao động, [mỗi người làm việc bằng hai vì miền Nam ruột thịt] thi đua để xây dựng [Đời sống mới] để mỗi người dân [ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành]⁽⁴⁾. Tính tất yếu của thi đua còn được quy định bởi *nhu cầu về tinh thần* của mỗi con người luôn vươn tới các giá trị của chân, thiện, mỹ, yêu cái tốt, ghét cái xấu, yêu cái đúng, ghét cái sai; yêu cái tiến bộ, ghét cái lạc hậu, cái phản tiến bộ. Vì vậy, tất yếu phải thi đua [cải tạo xã hội cũ, xây dựng xã hội mới] thi đua để xây dựng đạo đức mới, lối sống mới và nếp sống mới, thi đua để làm sao [làm cho phần tốt ở trong mỗi con người nảy nở như hoa mùa Xuân và phần xấu bị mất dần đi]⁽⁵⁾. [Bằng cách thi đua, chúng ta sẽ tẩy sạch mọi khuyết điểm, phát triển mọi ưu điểm, vượt qua mọi khó khăn]⁽⁶⁾, theo đó, [thi đua thì cải tạo con người]⁽⁷⁾.

Thắng lợi của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước hiện nay đòi hỏi tất cả chúng ta phải lao động với kỹ thuật tiên tiến, với năng suất lao động cao, với tinh thần xây dựng và phát triển đất nước như sinh thời Hồ Chí Minh nhấn nhủ: [Thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua. Và những người thi đua là những người yêu nước nhất]⁽⁸⁾. Muốn vậy, trước hết cần phải nhận thức đúng vị trí, vai trò và sự cần thiết phải thi đua. Coi đó không chỉ là đòn bẩy, là biện pháp để thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển mà thi đua còn là một tiêu chí để đánh giá phẩm chất đạo đức, lòng yêu nước của mỗi con người. Thực tiễn Việt Nam đã chứng minh, nếu không nhận thức đúng về thi đua yêu nước, chúng ta sẽ thiếu vắng sự làm việc hăng say và theo đó, sẽ tồn tại tư tưởng bình quân chủ nghĩa, an phận thủ thường, tư lợi cá nhân, triệt tiêu động lực phát triển. Thi đua trong tình hình mới là nhằm khơi dậy mọi tiềm năng và nguồn lực của đất nước, [phát huy ý chí và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc]⁽⁹⁾, [Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn

mới, đô thị văn minh]⁽¹⁰⁾ nhằm phấn đấu đến năm 2025, Việt Nam trở thành nước đang phát triển, có công nghiệp theo hướng hiện đại.

Thứ hai, xác định rõ mục đích và bản chất của thi đua.

Theo Hồ Chí Minh, ở mỗi giai đoạn lịch sử đều có những yêu cầu và nhiệm vụ khác nhau, vì vậy, cần xác định rõ mục đích, mục tiêu của thi đua. Có mục đích trước mắt, mục đích lâu dài, mục tiêu chung và mục tiêu cụ thể trên từng lĩnh vực của thi đua. Mục tiêu chung nhất của thi đua là làm sao đất nước được độc lập, nhân dân được tự do, mọi người dân có cuộc sống ấm no, hạnh phúc. Việc nhận thức đúng mục đích, mục tiêu của thi đua giúp chúng ta thực hiện tốt nhiệm vụ chủ yếu của mỗi thời kỳ cách mạng trong tình hình và điều kiện lịch sử cụ thể.

Mục đích của thi đua theo Hồ Chí Minh là phấn đấu làm tốt hơn những công việc hàng ngày để đảm bảo [Mỗi ngày lập một chiến công]⁽¹¹⁾. Thi đua đòi hỏi ở mỗi người tham gia phải huy động tổng lực trí tuệ, tài năng, sức mạnh và ý chí quyết tâm của mình để nảy sinh sáng kiến, để hoàn thành nhiệm vụ ở mức cao nhất, [đồng bào ta bất kỳ già, trẻ, gái, trai, giàu, nghèo, bất kỳ sĩ, nông, công, thương, binh, mọi người đều phải đưa chí sáng suốt, lực lượng và tài năng của mình vào đó, để phụng sự dân tộc, phụng sự Tổ quốc]⁽¹²⁾. Thi đua là để:

[Toàn dân đủ ăn đủ mặc,

Toàn dân biết đọc biết viết,

Toàn bộ đội đầy đủ lương thực, khí giới, để diệt ngoại xâm,

Toàn quốc sẽ thống nhất độc lập hoàn toàn]⁽¹³⁾.

Hồ Chí Minh cũng rất quan tâm đến *bản chất của thi đua*, theo Người, thi đua không phải là [ganh đua] mà phải tăng cường đoàn kết trong thi đua, tương trợ, giúp đỡ nhau, dìu dắt nhau cùng tiến bộ, tránh căn bệnh hình thức, thành tích hoặc là quan liêu, mệnh lệnh, cường bức. Hồ Chí Minh khẳng định: [Lao động sáng tạo xã hội. Thi đua thì cải tạo con người]⁽¹⁴⁾. [Do thi đua mà lao động trí óc gần gũi, giúp đỡ, cộng tác và học hỏi những người lao động chân tay, và trở nên những người trí thức hoàn toàn. Thế là phong trào thi đua đã làm cho công nông binh trí thức hóa, và trí thức thì lao động hóa]⁽¹⁵⁾. Chính từ phong trào thi đua sẽ góp phần đẩy lùi những tư tưởng ích kỷ, hẹp hòi, tham ô, lãng phí quan liêu - lực cản,

kìm hãm sự phát triển.

Ngày nay, trong công cuộc đổi mới đất nước, thi đua là con đường tốt nhất để chúng ta thoát khỏi đói nghèo và lạc hậu, thi đua để [khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc⁽¹⁶⁾], thi đua để phát triển kinh tế nhanh, bền vững, [phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa⁽¹⁷⁾], thi đua để đạt được mục tiêu [đân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh], thi đua nhằm [Phát huy cao nhất sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc, của cả hệ thống chính trị, kết hợp với sức mạnh của thời đại, tranh thủ tối đa sự đồng tình, ủng hộ của cộng đồng quốc tế để bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân, chế độ xã hội chủ nghĩa⁽¹⁸⁾ như sinh thời Hồ Chí Minh chỉ dẫn: [Thi đua là một cách yêu nước thiết thực và tích cực⁽¹⁹⁾.

Thứ ba, nội dung, tính nhân dân và tính toàn diện trong thi đua.

Về nội dung thi đua, theo Người, khi đã xác định được mục đích của thi đua, mục tiêu cần đạt được trong thi đua thì đồng thời cũng cần xác định cho được kế hoạch, nội dung thi đua sao cho hợp lý, khoa học, gắn với nhiệm vụ từng giai đoạn cách mạng và phù hợp với đối tượng của thi đua, có vậy mới đạt được mục tiêu đã đặt ra. Hồ Chí Minh chỉ rõ, trong mỗi thời kỳ cần có kế hoạch, nội dung thi đua cụ thể, thiết thực, theo đó, mức độ, mục tiêu đặt ra phải phù hợp với tình hình thực tế và phải nỗ lực phấn đấu để đạt được, [mức thi đua phải tiến dần dần và tiến mãi mãi⁽²⁰⁾. Với Người, nội dung của thi đua yêu nước phải gắn với nhiệm vụ của từng thời kỳ, từng giai đoạn cách mạng. Sau Cách mạng Tháng Tám, thi đua yêu nước là [Diệt giặc đói, diệt giặc dốt, diệt giặc ngoại xâm], thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, [hũ gạo cứu đói], [tắc đất tấc vàng], [bình dân học vụ], [ta thi đua tăng gia sản xuất và tiết kiệm để cải thiện đời sống tinh thần và vật chất của quân và dân, cung cấp đầy đủ cho kháng chiến, chuẩn bị chuyển sang tổng phản công, để kháng chiến thắng lợi, kiến quốc thành công, hoàn thành dân chủ mới, tiến lên chủ nghĩa xã hội⁽²¹⁾.

Khi đất nước bước vào thời kỳ xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, Hồ Chí Minh kêu gọi nhân dân tập trung lực lượng, tinh thần và vật chất thực hiện các phong trào thi đua yêu nước như [Cờ Ba

Nhất⁽¹⁹⁵⁹⁾, [Gió Đại Phong⁽¹⁹⁶⁰⁾, [Sóng Duyên Hải⁽¹⁹⁶¹⁾, [Trống Bắc Lý⁽¹⁹⁶¹⁾]. Khi đế quốc Mỹ ồ ạt đưa quân vào miền Nam, Người đã ra lời kêu gọi đồng bào và chiến sĩ cả nước thi đua diệt giặc Mỹ, tiêu diệt sinh lực địch, [mỗi người dân là một chiến sĩ, mỗi làng mạc là một pháo đài], kêu gọi thi đua chống Mỹ đến thắng lợi cuối cùng: [Chiến tranh có thể kéo dài 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa], song nhân dân Việt Nam quyết không sợ! Không có gì quý hơn độc lập, tự do!⁽²²⁾.

Cùng với việc xác định nội dung thi đua, Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng yêu cầu phải đảm bảo tính toàn dân và tính toàn diện trong thi đua. Tính toàn dân trong thi đua là huy động lực lượng của mỗi một người dân, không bỏ sót một người dân nào. Người kêu gọi: [Bốn phần của người dân Việt Nam, bất kỳ già, trẻ, trai, gái; bất kỳ giàu, nghèo, lớn, nhỏ, đều cần phải trở nên một chiến sĩ tranh đấu trên mặt trận: Quân sự, Kinh tế, Chính trị, Văn hóa⁽²³⁾.

Về tính toàn diện trong thi đua cũng được Hồ Chí Minh xác định: [Các cụ phụ lão thi đua đốc thúc con cháu hăng hái tham gia mọi công việc. Các cháu nhi đồng thi đua học hành và giúp việc người lớn. Đồng bào phú hào thi đua mở mang doanh nghiệp. Đồng bào công nông thi đua sản xuất. Đồng bào trí thức và chuyên môn thi đua sáng tác và phát minh. Nhân viên chính phủ thi đua tận tụy làm việc, phụng sự nhân dân. Bộ đội và nhân dân thi đua giết cho nhiều giặc, đoạt cho nhiều súng. Nói tóm lại, ai cũng thi đua, ai cũng tham gia kháng chiến và kiến quốc⁽²⁵⁾. Để có được lực lượng của toàn dân tham gia, đòi hỏi phải tuyên truyền, động viên nhân dân, dựa vào [lực lượng của dân, tinh thần của dân để gây: hạnh phúc cho dân⁽²⁶⁾. Khi thi đua ái quốc đã trở thành phong trào [lan rộng khắp mọi mặt và mọi tầng lớp nhân dân và sẽ giúp chúng ta đập dẹp tan mọi nỗi khó khăn và mọi âm mưu của địch để đi đến thắng lợi cuối cùng⁽²⁷⁾.

Hơn 35 năm đổi mới đất nước, thực hiện lời dạy của Người, các phong trào yêu nước đã xác định rõ nội dung gắn với yêu cầu và nhiệm vụ của lịch sử đặt ra, phong trào thi đua đã đi sâu vào đời sống xã hội, chú trọng những vấn đề của thực tiễn đặt ra, đáp ứng nhu cầu và nguyện vọng của quần chúng, nhân dân như thi đua để [xóa đói giảm nghèo], các phong trào

nư như □Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới□ □Nông dân sản xuất giỏi□ □Thanh niên lập nghiệp□ phụ nữ □giỏi việc nước, đảm việc nhà□ □Xây dựng gia đình văn hóa□ thi đua □đạy tốt, học tốt□ □Doanh nghiệp Việt Nam hội nhập và phát triển□ □Cả nước chung tay vì người nghèo - không để ai bị bỏ lại phía sau□□ đã có sức lôi cuốn rộng rãi mọi tầng lớp nhân dân. Trong từng lĩnh vực, ngành nghề, nhiều nội dung thi đua thiết thực, trong quân đội, thực hiện lời dạy của Người: □các cháu phải ra sức thi đua: Luyện tập thân thể cho mạnh mẽ. Nghiên cứu kỹ thuật cho thông thạo. Trau dồi tinh thần cho vững chắc. Hun đúc đạo đức của người quân nhân cách mạng cho vững vàng□⁽²⁸⁾, phong trào thi đua đã xác định rõ nội dung như: □xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện□ thi đua □Đơn vị huấn luyện giỏi□ thi đua □Giành ba đỉnh cao quyết thắng□ Với tinh thần □Hội tụ - Làm giàu - Kiến quốc□ các doanh nghiệp, doanh nhân thi đua phát triển kinh tế làm giàu bằng trí tuệ, cạnh tranh lành mạnh, minh bạch và bình đẳng, xây dựng và giữ gìn văn hóa kinh doanh đậm đà bản sắc của doanh nhân Việt Nam.

Thứ tư, cách thức, phương pháp thi đua hiệu quả.

Một là, để thi đua thực sự đi vào chiều sâu, đúng yêu cầu và mục đích cần phải có sự lãnh đạo đúng đắn □lãnh đạo đúng là một yêu cầu tất yếu của thi đua. Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: □Dưới sự lãnh đạo chung của Đảng, các đồng chí thủ trưởng các bộ, các ngành và các địa phương, cùng công đoàn và Đoàn Thanh niên Lao động cần phải bảo đảm lãnh đạo phong trào thi đua□⁽²⁹⁾. □Thi đua phải có sự lãnh đạo đúng□⁽³⁰⁾ mới tạo thành động lực thúc đẩy sự phát triển, có sự thống nhất về tư tưởng và hành động, sự phối hợp chặt chẽ giữa các tổ chức và cá nhân thi đua. Là người luôn quan tâm, theo dõi và tổng kết các phong trào thi đua, Hồ Chí Minh thấy được sở dĩ nhiều nơi phong trào thi đua yếu kém là do có khuyết điểm trong công tác tổ chức lãnh đạo phong trào như hướng dẫn thiếu thống nhất, chương trình chưa sát. Kế hoạch thiếu chu đáo, tỉ mỉ, □Tổ chức và lãnh đạo còn kém, không phát triển được hết sáng kiến và năng lực của quần chúng. - Cơ quan lãnh đạo các cấp, các ngành, các đoàn thể, các địa phương thiếu sự phối hợp với nhau, thiếu sự tổng kết kinh nghiệm và trao đổi kinh nghiệm□⁽³¹⁾. Thi đua phải có sự lãnh đạo đúng không chỉ là khoa học mà còn là nghệ thuật trong tổ chức, lãnh đạo và vận động quần chúng thi đua.

Hai là, Hồ Chí Minh yêu cầu thi đua cần phải được tiến hành *thường xuyên*, liên tục, bất kỳ công việc gì ích nước, lợi nhà đều có thể và cần phải thi đua. Thi đua ở mọi công việc, mọi lĩnh vực, thi đua trong lao động sản xuất cũng như trong chiến đấu. Người lưu ý: □Thi đua phải lâu dài và rộng khắp, không phải chỉ trong một thời gian nào..., không phải chỉ riêng ngành nào, nhóm người nào□⁽³²⁾, có vậy sẽ tránh được những hạn chế trong thi đua.

Ba là, cùng với sự lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ, thống nhất của tổ chức đảng các cấp cần có sự *nêu gương của đội ngũ cán bộ lãnh đạo*, □Cán bộ xung trước, làng nước theo sau. Việc khó đến đâu, cũng làm được hết□⁽³³⁾. Phải có sự nêu gương của cán bộ lãnh đạo, nêu gương trong thi đua, đây là một trong những biện pháp quan trọng và hữu hiệu, góp phần khơi nguồn sáng tạo của tập thể, của nhân dân đồng thời góp phần tạo ra sức hút, sự lan tỏa. Hồ Chí Minh từng căn dặn: □Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền□⁽³⁴⁾, □Muốn hướng dẫn nhân dân, mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước□⁽³⁵⁾. Muốn thi đua đi vào thực tiễn, có hiệu quả thiết thực đòi hỏi cán bộ phải nêu gương, phải thống nhất giữa □lời nói với việc làm□ □miệng nói tay làm□ □phải thật thà nhúng tay vào việc□ □không phải chỉ dân vận bằng diễn thuyết□ Cán bộ cần khách quan, công tâm trong thi đua, □trước mặt quần chúng, không phải ta cứ viết lên trán chữ □cộng sản□ mà ta được họ yêu mến□ mà phải □Lấy gương người tốt, việc tốt có thật trong nhân dân và cán bộ, đảng viên ta mà giáo dục lẫn nhau□⁽³⁶⁾.

Bốn là, thi đua phải gắn liền với *kiểm tra, tổng kết rút kinh nghiệm*. Đây là một công tác quan trọng trong tổ chức thi đua, Hồ Chí Minh coi kiểm tra là một trong ba khâu quan trọng, □khi đã có chính sách đúng thì sự thành công hay thất bại của chính sách đó là do nơi cách tổ chức công việc, nơi lựa chọn cán bộ và do nơi kiểm tra. Nếu ba điều ấy sơ sài thì chính sách đúng mấy cũng vô ích□⁽³⁷⁾. Kiểm tra để nắm bắt kịp thời đường lối, nghị quyết được tổ chức và thi hành như thế nào, đường lối đó có đáp ứng yêu cầu thực tiễn, đó còn là biện pháp quan trọng nhằm ngăn ngừa, phát hiện và xử lý vi phạm. Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: □Muốn chống bệnh quan liêu, bệnh bàn giấy, muốn

biết các nghị quyết có được thi hành không, thi hành có đúng không; muốn biết ai ra sức làm, ai làm cho qua chuyện, chỉ có một cách là khéo kiểm soát⁽³⁸⁾. Và [chín phần mười] khuyết điểm trong công việc của chúng ta là vì thiếu sự kiểm tra. Nếu tổ chức kiểm tra chu đáo thì công việc của chúng ta nhất định bội gấp mười gấp trăm⁽³⁹⁾. Theo Người, để kiểm tra có hiệu quả thì [người lãnh đạo phải tự mình làm việc kiểm tra⁽⁴⁰⁾, [kiểm tra không nên chỉ bằng căn cứ vào các tờ báo cáo, mà phải đi đến tận nơi⁽⁴¹⁾. Kiểm tra còn là phương cách tốt nhất để [rút kinh nghiệm, sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm⁽⁴²⁾, qua đó để biểu dương, khen thưởng kịp thời, nhân rộng những tấm gương tiêu biểu và đồng thời loại bỏ được cái sai, cái chưa đúng.

75 năm từ ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh phát động phong trào thi đua yêu nước, Đảng và Nhà nước đã tiến hành tổng kết, tổ chức thành công 10 kỳ Đại hội thi đua yêu nước toàn quốc, theo đó, ở Đại hội thi đua lần thứ X đã có [hơn 2.000 điển hình tiên tiến trong các phong trào thi đua giai đoạn 2016 - 2020⁽⁴³⁾ được vinh danh, trong đó có nhiều anh hùng, chiến sĩ thi đua và nhiều tấm gương cống hiến trên các ngành, lĩnh vực. Trong 5 năm, từ năm 2017 đến năm 2022, Đảng, Nhà nước ta đã tặng thưởng [07 Huân chương Sao Vàng; 30 Huân chương Hồ Chí Minh, 5930 Huân chương Độc lập các hạng, 13.862 Huân chương lao động các hạng, 295 Huân chương Quân công, 15.055 Huân chương Bảo vệ Tổ quốc⁽⁴⁴⁾, và nhiều các danh hiệu khác. Việc vinh danh điển hình, khen thưởng đúng người, đúng việc, kịp thời sẽ có tác dụng to lớn, động viên, thúc đẩy phong trào thi đua phát triển và lan tỏa trong toàn xã hội. Điều mà ¾ thế kỷ trước Hồ Chí Minh đã căn dặn: [Thi đua ái quốc sẽ ăn sâu, lan rộng khắp mọi mặt và mọi tầng lớp nhân dân, và sẽ giúp ta dẹp tan mọi nỗi khó khăn và mọi âm mưu của địch để đi đến thắng lợi cuối cùng⁽⁴⁵⁾.

Ngày nay, trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, những tư tưởng của Hồ Chí Minh về thi đua ái quốc 75 năm qua vẫn còn nguyên giá trị. Ngày nay, phương cách tốt nhất để phát huy nội lực, đoàn kết toàn dân chiến thắng đói nghèo, thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa tất yếu phải thi đua. Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ để lại hệ thống những quan điểm chỉ dẫn về thi đua yêu nước, mà còn để lại nhiều kinh nghiệm trong tổ chức phong trào thi đua và bản

thân Người đã nêu một tấm gương mẫu mực về thi đua yêu nước. Điều đó đòi hỏi chúng ta cần phải nghiên cứu và vận dụng một cách thấu đáo, sáng tạo phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh của giai đoạn cách mạng mới. Phải coi thi đua, là một nhu cầu khách quan của sự phát triển, thi đua để tốt hơn. Phải xác định đúng mục đích của thi đua, tránh căn bệnh hình thức, thi đua phải có kế hoạch, có lãnh đạo, phải được tiến hành thường xuyên, liên tục, tránh tình trạng [trống đánh xuôi, kèn thổi ngược], [đánh trống, bỏ dùi], [đầu voi, đuôi chuột]; thi đua phải có đánh giá, tổng kết để kịp thời rút kinh nghiệm, biểu dương, khen thưởng, nhân rộng các điển hình tiên tiến, động viên, khích lệ được đông đảo quần chúng hăng hái thi đua, sáng kiến và kinh nghiệm nảy nở, bởi [Sáng kiến và kinh nghiệm là của quý chung cho cả dân tộc. Chúng ta phải ra sức làm cho nó dồi dào thêm và lan rộng mãi⁽⁴⁶⁾].

(1) Các Mác, Tư bản (1960), Nxb. Sự thật, Hà Nội, quyển 1, T.2, tr.23.

(2), (3), (6), (11), (12), (13), (23), (24), (25), (26), (27), (35), (37), (38), (39), (40), (41), (42) Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, T.5, tr.169, 187, 602, 578, 547, 557, 556, 556, 557, 556, 557, 16, 636, 327, 367, 367, 367, 316.

(4) Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, sđd, T.4, tr.187.

(5), (22), (33), (36) Hồ Chí Minh, (2011) Toàn tập, sđd, T.15, tr.672, 131, 271, 669.

(7), (8), (14), (15), (19), (20), (21), (30), (32), (46) Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, sđd, T.7, tr.408, 407, 408, 408, 406, 405, 402, 146, 146, 404.

(9), (10), (16), (17), (18) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Nxb. CTQG, H., T.1, tr.112, 172, 111, 112, 116.

(28), (31), (45) Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, sđd, T.6, tr.243, 557, 134.

(29) Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, sđd, T.13, tr.521.

(34) Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, sđd, T.1, tr.284.

(43) <https://www.tapchiconsan.org.vn/web/guest/hoat-ong-cua-lanh-ao-ang-nha-nuoc/-/2018/820602/dai-hoi-thi-dua-yeu-nuoc-toan-quoc-lan-thu-x--doan-ke-%2C-sang-tao-%2C-thi-dua-xa-y-dung-%2C-bao-ve-to-quoc.aspx>.

(44) <https://www.tuyengiao.vn/tu-lieu/huong-dan-chi-dao/de-cuong-tuyen-truyen-nhan-ky-niem-75-nam-ngay-chu-tich-ho-chi-minh-ra-loi-keu-goi-thi-dua-ai-quoc-11-6-1948-144649>.